

TULEVAISUUDEN KYLÄ - MÖNNI

Tulevaisuudenverstaan tavoitteena on:

- ideoida kylälle tulevaisuuden suunnitelma kyläläisten omista lähtökohdista käsin. Tarkoitus on, että hyödynnetään paikallista taitoa ja viisautta aktiivisella se etsimään omakohtaisia ja yksilöllisiä ratkaisuja kylän kehittämiseksi
- ennakoida tulevaa - mitä siltä halutaan ja mitä odotetaan
- käydä yhdessä keskustelua tärkeäksi koetuista yhteisistä asioista ja huomioida jokaisen mielipide
- erikoispainopistealueena on ideoida ja määritellä käsite kestävä kehitys paikallistasolla sekä tuottaa kyliin sen mukaisia toimintoja - erikoisesti vapaa-aikaan liittyviä palveluja

Tulevaisuusverstaas on kolmivaiheinen: siihen kuuluvat ongelmavaihe (synkistys), mielikuvitusvaihe (irottelu) ja todellisuusvaihe (arki).

ONGELMA (-SYNKISTELY) VAIHE

Ongelmavaiheen tehtävä on:

- aivoriihi, jossa huolestuttavat asiat kerätään kasaan
- kootut asiat jäsenetään äänestämällä teemoiksi ja asiaryhmiksi, joista sitten keskustellaan
- tarkoituksena on koota pullonkaulat, joista halutaan päästä eroon

Mönnissä ongelmavaihe tuotti seuraavan ongelmakimppun. Sulkuihin on merkitty äänestyksessä annetut pisteet siitä mitkä ongelmakohdat verstaaseen osallistuneiden mielestä olivat jatkokäsittelyn arvoisia (jokaisella äänestäjällä oli käytössään kolme ääntä).

Eniten äänia saaneet ongelmat pääsivät mukaan jatkotyöstöön. Mukana koosteessa ovat kaikki Mönnissä kirjatut ongelmakohdat riippumatta siitä esiintyykö se kenties useamman kerran jossain toisessa sanamuodossa.

- matonpesulaituri puuttuu (3)
- suunniteltu uimapaikan rakentaminen jäissä (2)
- hijastuskaista Jakokoskelle (2)
- valot Enoon menevän tien risteykseen (1)
- Mönniin myös valot (1)
- Nuottiniemen uintipaikalle tie
- silta jokeen
- asimiesposti kylälle
- enemmän pippaloita
- enemmän yhdessäoloa
- parempi tiedotus (1)
- ei käydä kylässä naapurissa (1)
- koulun lakkautusuhka
- sillan puute
- päällystetyn kylätien puute
- valaistus tielle
- markkojen pyöräminen kylästä, työ ja tuote (7)
- posti puuttuu
- tien päällystäminen
- yrittäjiä enemmän

- kylän yrittäjien=elinkeinonharjoittajien välillä ei ole yhteistyötä >> suunnittelua, kehitystä. markkinointia yms.
- ympäristön epäsiisteys
- kaatopaikkoja siellä sun täällä
- lakkautettujen karjatilojen piikkilangat edelleen luonnossa
- enemmän yhteistyötä eri yhdistysten kesken yli "puoluerajojen"
- nuoret saatava mukaan
- ei varaa enempään "ukkoutumiseen"
- vaimoja puuttuu
- aukkohakkuut vähemmäksi
- en postia/"asiamiesposti" (5)
- koulun lakkautus
- lossi/hidastaa kulkua
- huonot luistelumahdollisuudet tenaville - talkootoiminta !!
- kerhot yms. aina koululla - matkat ?
- ihmisuhteet (kateus)
- joki saastunut
- kylän jätehuolto ?? (1)
- aikuisten harrastuspaikat puuttuu - esim. kankaankudonta yms.
- nurkkakuntaisuus - puuttuu avoimuus
- ennakkoluuloisuus
- lossi sillaksi
- tie suoraksi
- koulua ei lakkauteta
- luistelukenttä paremmaksi - talkoot pystyyn
- kylä metsittyy !
- tänäänkään ei ole vielä saatu kahvia
- vesiensuojelu
- koulun kohtalo
- tien huono kunto (4)
- lossin paikalle silta - lossi monesti epäkunnossa, hidastaa matkan tekoa, kesällä tukkilautat (7)
- koulun lakkauttaminen
- huonokuntoinen tie
- luistelukenttä - vesiposti (2)
- arvostelijoita liikaa
- pelkkä valitus ei riitä, tilalle vaihtoehtoja
- tie heikko
- silta Pielisjokeen
- tienvarsimaiset korj., pellot + metsät
- koulun uhka, lapset loppuvat
- koulutalon kunto
- harrastusvaihtoehdot
- työpaikat puuttuvat
- yritystoimintaa ei
- maatalous lopussa
- herrojen hirvipaikkoja metsämaat - ei kyläläiset
- joki "paskattu" (1)
- silta puuttuu
- työpaikkoja vähän
- puuenergian käyttö
- tuulivoima
- kimpakyydit Joensuuhun
- energian säästö
- arvojen miettiminen - ympäristö, tulevaisuus
- tie päällystetään
- työpaikkoja vähän
- yleinen liikenne huono
- koulu uhanalainen
- keskittyminen, suuret yksiköt suosiossa
- rohkeutta puuttuu (1)

- ennakkoluuloja on
- EY:n uhat
- ihmisten väliset suhteet huonot (1)
- kaukana kunnan keskuksesta
- Joensuun läheisyys, kaupan keskittyminen
- julkista liikennettä liian vähän, korjattava taksiliikentellä
- lapsia tehdään liian vähän
- kyläalueella pakettipeltoja
- kyläalueella, tiellä suuret nopeudet
- sisäliikuntatilat pienet
- uusien asukkaiden "mönniläistäminen" kangertaa
- toimivia aktiivisia kyläisiä liian vähän, arvostelijoita liikaa (7)
- tievalot puuttuvat
- tie kunnostettava, kestopäälyste
- urheiluliikunta yhden katon alle
- metsästysseuralle kaikki maat vuokralle (2)
- yhteen hiileen ei puhalleta - ei kateutta, suomalaisten perisynti (1)
- silta Pielisjoen yli
- työpaikat puuttuvat
- urheilukenttä kunnostettava (1)
- käytettävä kyläkauppaa mahdollisimman paljon (6)
- koulu säilytettävä
- Mönni-Selkien tien kunnostus
- pihat kuntoon
- uimapaikalle tie
- nuorisolle tilat
- silta lossin paikalle
- koulun uhka
- asiamiesposti
- elinkeinoelämä rajoittunutta (1)
- lamamieliala
- lapset vähissä - uhka koulun jatkolle (10)
- vapaa-ajan palvelut
- seuratoimintaan lisää tehoa
- matkailuelinkeino jäänyt huomiotta - majoituspalvelut puuttuvat
- kylän nuorille yhteiset riennot (1)
- uimapaikan huono kunto - kunnostaminen
- vanhuksent lisääntyvät
- kunnan palvelut niukkenevat
- sisäliikuntatilojen puute
- lossi kyrsii, pitäisi olla silta
- tiekin on huonossa kunnossa
- pubityyppinen illanviettopaikka puuttuu

Synkistelyn jälkeen ongelmat jäsenettiin annettujen äänien perusteella eri teemojen alle. Teemoina olivat MAANKÄYTTÖ, ENERGIA, LIIKENNE, KYLÄELINKIENOT, MAA- JA METSÄTALOUS, RAKENTAMINEN, JÄTEHUOLTO, KULTTUURI, VAPAA-AIKA, KOULUTUS, PALVELUT JA VAIKUTAMINEN.

Koulutus

- koulun jatko katkolla (10)

Yhteensä

Jätehuolto

- kylän jätehuolto (1)
- joki paskattu (1)

Yhteensä 2

Vapaa-aika

- metsästysseuralle kaikki maat vuokralle (2)
- urheilukenttä huono (1)
- uimapaikan rakentaminen jäissä (3)
- luistelukenttä puuttuu (1)
- kylän nuorille vähän rientoja (1)

Yhteensä 8

Kulttuuri

- ihmisten väliset suhteet (1)
- = lapsia lisää, koulu elää (10)(sama kuin koulutus-teema)

Yhteensä 11

Palvelut

- käytettävä kyläkauppaa mahdollisimman paljon (6)
- ei postia/asiemiesposti (5)
- mattolaituri puuttuu (3)

Yhteensä 14

Liikenne

- hijastuskaista Jakokoskelle (2)
- valot Enoon menevän tien risteykseen (1)
- Mönnin tievalot puuttuu (1)
- tien kunto huono (4)
- lossin paikalle silta (7)

Yhteensä 15

Vaikuttaminen

- yhteen hiileen ei puhalleta (1)
- parempi tiedottaminen (1)
- rohkeutta puuttuu (1)
- toimivia, aktiivisia kyläläisiä vähän (7)

Yhteensä 10

Kyläelinkeinot

- markkojen pyöriminen pois kylästä (7)
- elinkeinot rajoittunutta (1)

Yhteensä 8

- myös muuta toimintaa (vanhusten päiväkerho)
- virkistys, kuntojumppa, tanssit

Tuote ja taitotori

- paikka
- tuotteet
- ajankohta
- toteutustapa
- mainostus
- merkitys
- mistä tuotteet
- markkinointi
- kohderyhmät (kyläläiset, kaupunkilaiset, turistit)
- taitajat (käsityöt, leipurit, taiteilijat)

Valitaan vuoden isä/äiti

- hengenkohotus
- äiti keväällä
- isä syksyllä
- äänestys (salainen)
- isä hirvipeijaisissa
- äiti äitienpäivänä
- kaunein tyttölapsi/raati
- vilkkain poikalapsi/raati
- kunniakirjat + kukkapuskat + mitalit
- kylän pr-henkilöitä

Vaikuttaminen

Kylävaltuusto - idea:

- kokoontuu kuukauden ensimmäisen sunnuntain iltana
- esityslistana sen hetkisen kylävaltuuston valmistelema lista kaupalla ja koululla vihkot tai idealaatikot, joista esityslistaan aloitteet
- paikalle ilman ikärajoja, uude ja vanhat kyläläiset
- kaikkia kylää tai kuntaa koskevia asioita voi käsitellä
- mukana (projektissa) koulutusta (kansalaisopisto) ja myöhemmin Joensuun yliopisto (mahdollisuus avoimen korkeakoulun kursseihin)
- kylävaltuusto käytännön harjoittelupaikka oikeaan valtuusto- ja lautakuntatyöskentelyyn
- kyläläiset oppivat pienestä pitäen luonnollista tietä yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinot
- yksi valtuustokausi = vuosi
- valinnat eri yhteisöistä: esim. koululaisista (oma kylä), isot koululaiset, seurakunta, suvut (tai perheet), poliittiset ryhmät, kylän eri osat
- asiantuntijoita kunnan virkamiehistä
- kylävaltuusto organisoii erilaisia toimintaryhmiä, jotka hoitavat kylän erilaisia työkohteita
- kuntokeskuksen valmistuttua kokoontuu siellä

Kuntokeskus- idea:

- uusi ja hyvin suunniteltu rakennus maisemapaikalla
- ohjattuina kursseina ohjelmaa eri ikäisille ja eri kuntoisille
- ohjelmaa vetämässä joskus julkkiksia

- tavoite saada kyläläiset loistokuntoon, henkinenkin puoli pelaa paremmin
- tulevat yhteiskunnalle halvemmaksi, ei paljoa sairaskuluja
- keskuksessa opetellaan pärjäämään vähällä unella
- keskuksen tunnus - valomainos, kylän hiili (hehkuva)
- vanhukset pärjäävät kauan omissa kodeissaan
- kuntokeskus organisoi eräretkiä turisteille
- lentokenttä kiireisille oman maan johtajille ja turisteille
- muutaman kerran vuodessa paastokursseja, terveen elämän kursseja

Vapaa-aika + kulttuuri

Mönniin tarvitaan asukkaita lisää ja sitä varten:

- tarjotaan muuttajille etuja:
 - vireä kylä (yhteiset retket, matkat, kulttuuririennot pelaavat)
 - ilmainen tontti, vesiliittymä ja paljon talkooapua (talkoopäivä kyläläisellä)

Käytännön toteutus:

- kummiperhe
- lehti- ja paikallistv-mainonta, radio, joissa oman kylän ihmiset mukana >>> kylä saa kasvot

Napakymppi-idea eri muodoissaan

- rajantakaiset ystävät (miehet/naiset)
- tanssit/lehtisenssit

Erämatkailun kehittäminen

- erämajakeskuksen rakentaminen
 - maanvuokraus erämatkailulle
 - maatilamatkailuun liittäminen
 - metsästys/kalastusretket, selviytymiskurssit, alkeisopit kaupunkilaisille, erityisretket alan harrastajille
 - ympäröivien palvelujen hyödyntäminen (Pielisen matkailu, las-kettelukeskus)
- toteuttaminen: kunta, valtio rahoittaa, veikkaus
- kyläläisten talkoot ja uudet yritysmuodot

- perustetaan korvasienipaikkoja >>> markkinoidaan
- opastettuja sieniretkiä
- vuosittaiset tulevaisuudenverstaat
- vaarakyläyhteistyö (2)
- sivukylille rakentajille ilmainen tontti, vesiliittymä ja paljon talkooapua (6)
- "kummiperhe" tulokkaille mönniläistämistä varten
- Mönnin stadion kuntoon
- retkiä kaupunkilaisille Mönnin luontoon
- kunta vastaan rahallisesti nuorten parien rakentamiseen
- uimastadion kuntoon
- "aikamiespojat" napakymppiin (10)
- jääkiekkokentälle vesitykki
- urheilukenttä ja viereen uima-allas
- Laakkosen Yrjön mainoksilla laidat (1)
- sisäpalloiluhalli
- ampumarata harjoittelupaikka (kunnan soramonttuun)
- pitäisi olla se soramonttu
- tyhjiin rakennuksiin pakolaisia
- näyttelytoimintaa kaupalle ja koululle
- korjataan tyhjiä asuntoja lomamökeiksi
- tehdään kylän esittelyvideo K-Euroopan markkinoille
- erämatkailukurssi vedetään Mönnissä (1)
- pidetään suuri maanvuokrauskokous
- villisikojen, visenttien ym. tarhausta (3)
- Mönniläiset maailmalla kartoitus
- lampaatniittyjä tekemään (2)
- Mönniin muuttavalle lapsiperheelle 50000/lapsi (8)
- "Mönnin majat" osakeyhtiö Mönnin kylätoimikunnan perustamana
- sähkönsäännöstelyä
- TV lupamaksuihin korotus
- tonttimarkkinat (2)
- vesijohto lammelle päin
- rakennetaan loisto metsästysmaja (1)
- kunnan vuokra-asuntoja
- kunnalta tontti metsästysmajalle (1)
- kyläyhtiä mainostamaan (1)
- kylän valaistulle ladulle keinolumentus, latu-ura leveämmäksi
- rannalle lohiongintaa (1)
- korpiseikkailupaketteja perheille (Eurooppa)
- mainos lehteen: "Kyläkoulu on hyvä kasvualusta" ja kuvat lapsista (5)
- edelliseen liittyen sitä tukemaan asiantuntijoiden lausunnot
- pakolaislapsia (2)
- koululaisia suurista keskuksista
- metsästyskulttuurikeskus Mönniin (1)
- "Mönnin pamaus"- kesäpäivät
- kylämaiseman suunnittelu käyntiin
- kansainvälinen nuorisokeskus, josta käsin nuoria perehdytetään luontoon ja suomalaiseen erämaahan (4)
- Jakokoski ja Selkie liitetään Mönniin (4)
- Mönnilaulu
- Mönnin suht puhtaat lampi ja Pielisjoen vesistöt pitäisi saada ulkomaisten turistien tietoon eli alkaa kehittää lampivesistöjä ja Pielisjokea Metsähallituksen istuta + ongi perusteella
- ystäväkylä Venäjän Karjalasta ja K-Euroopasta
- yhteisiä teatteriretkiä, laivaristeilyjä ym.
- ystävyyskylä Virosta (6)
- Mönnin aluetatteri
- elokuvateatteri
- publi- topless tarjoilija + miesstrippari

- tanssit kerran kuukaudessa
- eräreitit kesäksi ja talveksi, Mönnistä eräkeskus (1)
- turinaillat koululla
- koululla lisätoimintaa ja lisätiloja yläkertaan
- kootaan kylähistoriikki (2)
- kellaribändejä
- temppeleitä vaihtoehto- ja uususkontojen edustajille
- nudistileiri rannalle
- peliluola, sökön pelunta ym.

Mielikuvitusvaiheen lopussa jakaannuttiin jälleen työryhmiin ja koosteettiin syntyneet ideat tiiviimpään muotoon painottaen nimenomaan eniten ääniä saaneita ideoita.

Liikenne

- tielle valot + päällysteet
- asutukselle saakka valot kaikille Mönnin teille
- pyörätielle erikoispinta soveltuen lenkkeilylle, muille asfaltti
- riittävästi hidastuskaistoja
- säilytettävä maalaismaisema tienvarsilla - pistoaidan takana sonniyhdistyksen sonni
- katokset bussibysäkeille + mainostilat
- maailman kaunein silta >>> suunnittelijana Pietilät
- säilytettävä soratie + kapulalossi
- UNIIKKI-tyyppinen maisemointi
- Mönnin kanavalle (kylpylän rantaan) vene- ja laivalaituri
- ympäristöön sopivat opasteet
- Mönnin info
- Mönnin museolossilla kapulalossikurssi, muistoksi kapuladiplomi
- levähdyspaikoille Mönniläisille myyntipaikat

Kyläelinkeinot

Joenrantakylpylä

- kunnan tontti
- rahoitus
 - Kera
 - Yrjö
 - roskapankit
 - kolehti (kappelissa)
 - kansalaiskeräys
 - EY:n rahat
- asiakkaat (kohderyhmä)
 - ulkomaalaiset turistit
 - kotimaiset turistit
 - kyläläiset ilmaiseksi
- rantapaviljonki

Ruokapalvelu koululle

- Minkä vuoksi ?
 - ihmisten perusturvallisuus
 - koululle lisäkäyttöä
 - työtä kylälle
 - lapsille ja vanhuksille yhteyskanava
 - kuljetuspalvelut
 - kanssakäyminen lisääntyy

- lossiin turbiinimoottorit
- ammattikurssi koululle, lossinkuljettajille
- kimpakyydit helikopterilla
- kylätiet matkailuvaltteja
- maailman kaunein silta (6)
- seurojen, yhdistysten yhteiskurssit
- tienvarsien hoito, kylätoimikunta TVL:n rahalla (7)
- ilmoitustaulu lossille
- museolossi
- "jalkautetaan" kansalaisopiston kurssit vuoronperään vaarakylille (2)
- tehdään vaaratiestä Suomen tunnetuin museo- ja kulttuuritie, jolloin sitä on pakko korjata (12)
- tien varteen komeat pensaat, maisemakohdille matalia
- "roskasyöjäkasvit"

Elinkeinot + palvelut + jätehuolto

- kompostointikurssit marttojen vetämänä
- piikkilankojen keräyspiste, kunta maksaa kerääjälle 10 mk/m
- ostaminen on ilo omassa kylässä (1)
- eko-kylä >>> Mönniin maisemakeskus
- roskien keräys kesätyönä (2)
- yrttien kuivaus, vastojen pakastuslaitos
- kylätori kesä/talvi
- muistomerkin ympärys hienoon kuntoon
- pihahoito-kilpailu (5)
- rakennusten ympäristöt siistiksi
- olutpanimo, alkon sivupiste
- parturi-kampaamo
- vanhusten ruokapalvelu koulun keittiön yhteyteen (11)
- sairaansijoja, kuntoutuskeskus
- ongelmajätteet kertakuljetuksella pois "nurkista" (1)
- kylän taiteilijat kehittävät nimikkoheijastimen, joka on tavoiteltu design tuote - saatavissa vain kyläkauppiaalta
- Mönni video
- Mönnistä kuntakeskus (1)
- harjoitusravirata (1)
- totalisaattori kylätoimikunnan nimiin (2)
- korukivihiomu
- hautakivihiomu
- tuulivoimala kylälle
- maalämpö
- bioenergia
- puuenergia
- kyläkaupalle kylän monipalvelukeskus (2)
- kylän yhteinen tuotemerkki sen tuotteille
- hylsynkeräystalkoot
- piikkilanganpoistotalkoot (1)
- valumavesivalistus
- oman kylän myyntipiste kaupalla ja kesällä museokanavalla
- maatilamatkailukurssi vaarakyläisten yhteisenä hankkeena (4)
- tuulimyllykokeilu Mönnin vaaralle (1)
- Mönnin palveluesite
- Mönniläiset joukolla Joensuun markkinoille
- metsästysmaja talkoilla yhteismaiden (?) puista (1)
- uusi paritalo talkoilla
- koulusta kurssikeskus
- vanhukset syömään koululle
- ilmanen lastenhoito
- kunnan vanhin koulu pr-tuote (3)

- palvelutalo ikäihmisille (3)
- valitaan vuoden äiti/isä (5)
- valitaan vuoden Yrjö
- puretaan Enocell
- Mönninkäisen maa (2)
- tieto-, taito ja tuoterekisteri (1)
- tuore- ja taitotori - kesäteatterin ajaksi (7)
- kassakuivitit talteen >>> valtio
- Mönnin Riistaretket Oy
- "Kuntoboonukset" juostessa lähelle
- vuoden kuntoilija >>> Floridan matka
- EKÖPUOTI myymään/markkinoimaan "pientuotteita"
- "Mönnin tekniikkatalot" yrittäjille
- Koulu palveluyritykseksi kylille
- "Romutaiteilija" - romut uusiokäyttöön (4)
- Kaukolämpölaitos
- Puutarha
- Kyläpalvelu Oy
- Joenrantakylpylä (7)
- pubi, bordelli
- savusauna, kuppaus, hieronta (intiimi)

Vaikuttaminen

- Mönnin sanomat ilmestyy kerran viikossa. Ammattimies tekee, posti jakaa vain Mönnin alueelle. Lehden avulla kylän imago nousee ja tulee tunne; "On hienoa olla".....
- kuukauden kampanja kauppaa. Joka kerta asioidessaan saa asiakas valita numerolapun ja sitten numeroiden kesken arvotaan palkinto (8)
- oma TV ja radio (4)
- missi/mister kisoja
- kylätoimikunnan tervehdyskäynnit uusien muuttajien luo
- talkoopiirit kylälle (1)
- lehdentekoraamat mainoksilla (1)
- eräkävelyt syksyisin kaikille kyläläisille (4)
- jätti-ilmoitustaulu kaupalle (2)
- vuosittainen nuorisoviikko
- unikekoviikko (1)
- Mönnin sota - taistelunäytös prikaati (1)
- vanhusten luona talkoissa (=kylässä) käynti (6)
- lapsiperheiden luona kylässä käynti (2)
- kerran kuussa (aina sama ilta) koululla kylän valtuusto (5)
- valomainos kaupan katolle (1)
- kaupan ilmoitustaulu (uusi) uuteen paikkaan
- Mönnin oma tiedotuslehti kerran kuussa
- eri ikäisille yhteiseksi harrastuspaikaksi nykyaikainen kunto-keskus=punttisali, jossa myös kylpyläpalveluja, hierontaa (11)
- hevostalli
- koiravaljakoita
- tehdään yhteinen hiili, johon puhalletaan - hiilen paljastusjuhla (1)
- opetellaan nukkumaan vähän, toimintaan jää aikaa (5)
- olkoon vapaa-aika työmme
- Mönnin vaikuttajajärjestön perustaminen (2)
- Mönnin rahaston perustaminen (4)

Kulttuuri + vapaa-aika

- perustetaan hyviä mustikka- ja puolukka- ja vadelmapaikkoja >>> markkinoidaan

Seuraavien teemojen alle ei siis tullut Mönnessä tulevaisuus-
verstastoimintaan osallistuneiden mielestä synkistelyn arvoisia
asioita: ENERGIA, MAA- JA METSÄTALOUS, MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN.

Synkistelyvaiheen jälkeen valmisteltiin mielikuvitusvaihetta
siten, että perustettiin neljä työryhmää, joista kukin sai valita
em. teemoista mieleisensä jatkotyöstöön. Tarkoitus oli yhdistellä
ja tiivistää edelleen synkistelyvaiheessa syntyneitä ajatuksia na-
seviksi iskulauseiksi (koosteiksi).

Synkistelyn jatkotyöskentelyn tulokset teemoittain:

Koulutus

- aikuiskoulutuksen kannalta vähän ihmisiä
- ei saada mielenkiintoisia kursseja (kansalaisopisto keskitetty
esim. kirkonkylälle)
- kerhotoiminta lakannut
- ala-aste nähtävästi lakkaantuu

Jätehuolto

- maatalouden ongelmajätteet nurkissa
- kotitalouksien ongelmajätteet nurkissa
- hylsyt pois pelloilta ja metsistä
- "hylsy" pois myös tienvarsilta
- tarpeettomat piikkilangat metsissä
- valumavedet jokeen

Vapaa-aika

- metsästys: maanvuokraus, erämatkailu
- hirviporukka
- Mönnessä erä - jäseniä 47
- urheilukenttä huono
- laidat jääkiekkokaukaloon
- parkkipaikka, pukukopit, vesiposti, tie, pyykkilaituri

Kulttuuri

- suhteet - yhteistoimintaa lisää, itseensäotto vähemmäksi
- koulu elää - lapsia lisää, nuoria kannustettava
- rakentamista lisää
- tyhjät asunnot käyttöön

Kyläelinkeinot + palvelut

- kaikki kyläläiset eivät vielä huomanneet kyläkauppaa
- juokseminen "paremman" perässä kauempana
- kylällä tuotettuja tuotteita, töitä ei hyödynnetä tarpeeksi
(maataloustuotteet, käsityöt, leipomotuotteet, energia, palvelut
>> ammatti-ihmiset)

Liikenne

- TVL:n päätökset eivät tue tien kunnostusta
- julkisen liikenteen aikataulut sopimattomia >>> joukkoliikenteen
vähäinen käyttö
- heijastimia ei käytetä !
- lossi hidastaa liikennettä, talviaikana toiminnan epävarmuus

(ei edes puhelinta lossissa)

Vaikuttaminen

- ilmoitustaulujen sijoitus ??
- kaupan kautta ei tieto leviää kun kaikki eivät käy siellä
- rahan puute - lehdet
- kateus ja omien etujen ajaminen estävät (=vaikeuttavat) yhteen hiileen puhaltamisen
- eri-ikäisillä ei sopivaa yhteistä harrastusta
- nykykulttuuriin ei kuulu kylänkäynti ja porukassa tarinoiminen
- >>> asioiden pohtiminen
- nuorten ja uusien kyläläisten saaminen mukaan
- oman kylän toimintojen aliarvioiminen ja vähättely
- sitoutuminen (leimautuminen) pelottaa, on kielteistä, huono itsetunto
- oman työn vaativuus vie kaiken energian ja vapaa-ajan

MIELIKUVITUSVAIHE

Synkistelyvaiheen koosteille laadittiin vetäjien puolesta toista työskentelypäivää varten positiiviset vastikkeet, joiden tarkoitus oli toimia virikkeenä mielikuvitusvaiheelle. Nyt kaikki negatiiviset asiat käännettiin ikäänkuin päinvastoin ja alettiin pohtimaan miten löytää ratkaisu kuhunkin myönteiseksi havaittuun seikkaan.

Mielikuvitusvaiheen tehtävä on:

- jokainen ongelma käsitellään ja käännetään myönteiseksi, ongelmalle keksitään vaikka mahdotonkin ratkaisu
- kaikki saavat esittää haavekuvia ja unelmia
- tarkoituksena on koota kaikki mielikuvituksellisimmatkin ideat olematta köyhä ja kipeä

Seuraavat ideat saatiin syntymään mielikuvitusvaiheessa aiemmin valituksi tulleiden teemojen alle. Syntyneistä ideoista äänestettiin myös verstantoimintaan osallistuneiden mielestä tärkeimmät jatkotyöskentelyä ajatellen siten, että jokaisella oli kolme ääntä + yksi "varaääni" kutakin teemaryhmää kohden (teemaryhmiä oli neljä) - suluissa annetut äänet.

Koulutus + liikenne

- tielle valot ja päällysteet - Mönrintie, Pilkkasuontie, Riihivaarantie, Alangontie, Saavantie (16)
- pyörätiet (2)
- kylätie on maailman kaunein hiekkatie
- kylän aikataulukeskus kaupalla
- kyläkurssit vaarayhteistyönä
- ala-asteesta erikoiskoulu pakolaisille
- lastentarha
- Steinerkoulu
- etelän tyttöjä poikamiehille, ukkomiehille (1)
- tutustumismatkat valtion tuella
- korvessa selviytymisen kurssija (2)
- kv-pienriistakursseja (1)
- maailman kaunein tie (2)
- kerhotoimintaa lisää
- silta rakennetaan, lossi museoidaan (1)
- lossi kapulalossiksi

MÖNNIN KYLÄN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

KEHITTÄMISTIDEA	KEHITTÄMISEN ESITTEET	TOMENPIDE ESITTEEN POISTAMISEKSI	VASTUU/KOKO TAI KEIKÄ	AIKA
LISÄÄ ASUKKAITA KYLÄLE JA NYKYISTEN ASUKKAIDEN SÄILYTTÄMINEN	SYRJÄINEN SIIJAINNI HUONOT KULKUYHTeyDET LOSSI ASUNTOJEN HUONO KUNTO PALVELUJEN PUUTTUMINEN (POSTI, PANKKI)	<p>PERUSPALVELUT: KÄYTTÄJÄN PALVELUITA KIMPPAKYTYDIT</p> <p>UUTTEN PARANTAMINEN SILTÄ</p> <p>TONTIT JA VESILIIITTYMÄ</p> <p>LAADITTAAN ESITTE PARHAISTA TONTEISTA (KUNNAN + YKSITYISISTÄ TONTEISTA) KYLÄN ESITTELY</p> <p>TALKOOPU</p> <p>TYHJÄT ASUNNOT ASUINKÄYTTÖÖN</p> <p>ASUNTOJEN PERUSPARANTAMINEN</p> <p>YKSI PARITALO RAKENNETTAVA</p> <p>VAPAA-AJAN VIETTOTOIMINNAN KEHITTÄMINEN</p> <p>UIMARANNAT, MATTOALAITURI</p>	<p>KYLÄLÄISET</p> <p>TYÖSSÄKÄYVIJÄT</p> <p>KYLÄTOIMIKUNTA YHTEIS- TYÖSSÄ VALTTO + KUNTA</p> <p>KYLÄTOIMIKUNTA/KUNTA</p> <p>KYLÄTOIMIKUNTA</p> <p>KYLÄLÄISET</p> <p>LAHJA HILTUNEN</p> <p>LAHJA HILTUNEN</p> <p>KYLÄTOIMIK. (KYLÄ- VALTUUSTON P.J.)</p> <p>SEURAT, SRK, KANSALAI SOPISTO</p> <p>KYLÄTOIMIK./KUNTA</p>	<p>JATKUVASTI</p> <p>JATKUVASTI</p> <p>VV. 1997-1998</p> <p>KEVÄT -93</p> <p>KEVÄT JA KESÄ - 93</p> <p>HEIT</p> <p>HEIT</p> <p>1994-1995</p> <p>JATKUVASTI</p> <p>V.-93</p>
VANHUUSTEN RUOKAHOULO KOULULLA	VANHUUSTEN SIIRTYMINEN KUNTA- KESKUKSIIN HYVÄKUNTOISET VANHUKSET TEKEVÄT RUOKANSATSE	<p>KYSELY RUOKAPALVELUN TARPEESTA</p> <p>MARKKINOINTIA</p> <p>KYLIEN VÄLILLE YHTEISTYÖTÄ RUOKA- HUOLLOSSA</p>	<p>KYLÄVALTUUSTO, JÄRJESTÖT, SEURAT, KUNTA</p>	<p>1-3 v.</p>
KYLÄTAPAHTUMAT - KARELIASOITU, LATU- REIKI, PYÖRÄILY- TAPAHTUMAT	NURKKAKUNTAISUUS TAPAHTUMIA LIIAN VÄHÄ	KYLIIEN VÄLILLE YHTEISTYÖTÄ	EM.	

MÖNNIN KYLÄN KEHITTÄMISOHJELMA

KEHITTÄMISIDEE	KEHITTÄMISEN ESTEET	TÖIDENPIDE ESTEEN POISTAMISEKSI	VASTUU/KUKA TAI KETKÄ	AIKA
LISÄÄ ASUKKAITA KYLÄ- LE JA NYKYISTEN ASUK- KAIDEN SÄILYTTÄMINEN	SYRJÄINEN SIJAINNI HUONOT KULKUYHTEYDEET LOSSI ASUNTOJEN HUONO KUNTO PALVELUJEN PUUTTUMINEN (POSTI, PANKKI)	KIMPPAKYDYDIT SILTA TIEN PARANTAMINEN ILMAISET TONNIT JA VESILIIITTYMÄT TALKOOPU TYHJÄT TALOT ASUINKÄYTTÖÖN ASUNTOJEN PERUSPARANTAMINEN PERUSPALVELUT SÄILYTTÄVÄ (KAUPPA, KOULU) POSTI + PANKKI VAPAA-AJAN VIETTOTOIMINTAA UTIMARANTA MATTOALAITURI	?????	

ÖRNIN KYLÄN KEHITTÄMISOHJELMA

KEHITTÄMISIDEA	KEHITTÄMISEN ESTEET	TOIMENPIDE ESTEEN POISTAMISEKSI	VASTUU/KUKA TAI KETKÄ	AIKA
KYLÄVALTUUSTO	JÄSENYYSS	KYLÄTOIMIKUNNAN VALITSEMA LISTA KAIKKI HALUKKAAT KYLÄÄISET JA LOMA- ASUKKAAT JÄSENIÄ VALTUUSTOSSA	KYLÄTOIMIKUNTA	
	MILLOIN JA MISSÄ KOKOONTUU	ILMOITUS VIIKKO ENNEN KOKOUSTA PAI- KALLISLEHDESSÄ; ILMOITUSTAUDULLILLA, KAUPPA, KOULU, PIKKASUON RISTEYS		
	KUKA VALMISTEE	4-KERTAA VUODESSA - KOULULLA TALVEILLA, KESÄLLÄ UTKONA		
	MITÄ PÄÄTETÄÄN	KYLÄHALLITUKSEN VALINTA		
	RAHOITUS	MITÄ KÄSITTELEE - KAIKKIA KYLÄÄ TAI KUNTAA KOSKEVIA ASIOITA		
	VALMISTELU JA TOTEUTUS MITEN ILMOITETAAN	ALOITTEET - PUHELINVASTAAJAAN TAI ALOITTELAATIKKON		
		1 % VALTTON OSUUKSISTA KYLÄLLE SEURAAVA KYLÄKOKOUS TEKEE PÄÄTÖKSEN KYLÄTOIMIKUNTA VALMISTEE		

MÖNNIN KYLÄN KEHITTÄMISOHJELMA

KEHITTÄMISIDEA	KEHITTÄMISEN ESTEET	TOIMENPIDE ESTEEN POISTAMISEKSI	VASTUU/KUKA TAI KETKÄ	AIKA
<p>TUOTE - JA TAITOTORI</p> <ul style="list-style-type: none"> - ELINTARVIKKEET - MAATALOUSTUOTTEET - KÄSITTYÖT (tekstiili, li, puu, kivi, nahka, turkis) 	<p>UUSI ASIA</p> <p>LAKIPYKÄLÄT</p> <p>KAIKKEA PALJON TARJOLLA HINTA</p>	<p>PAIKKA A) KAUPAN PIHA B) VASTAPÄINEN TONTTI</p> <p>TARVE JA ROHKEUS</p> <p>PYKÄLIEN HALLINTA, NOUDATTAMINEN</p> <p>KORKEA LAATU</p> <p>OMALEIMAISUUS</p> <p>MERKITYS KYLÄLLE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TULOJA KYLÄLLE - TÖITÄ KYLÄLLE - PR:Ä KYLÄLLE - KÄSITTYÖN ARVOSTUKSEN NOUSU - ITSENSÄ KEHITTÄMISEN TARVE <p>TAITAJANA</p>	<p>ALKUUN PANEMASSA KYLÄTOIMIKUNTA</p> <p>MYYMÄSSÄ KAIKKI HALUKKAAT</p> <p>TUOTTAJAT, VALMISTAJAT</p> <p>VALMISTAJAT</p> <p>TAITAJAT</p>	<p>KESÄLAUAN-TAITT</p>
<p>PALVELUT</p> <p>INFOPISTE</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilkkotut puut - saunavastat - dogsitterit - babysitterit 	<p>VEROTTAJA</p>	<p>MÄTIVEIKKASILLA OLO</p> <p>TORI JA KAUPPA</p> <p>MAINOSTUS: PAIKALLISRADIO, KAIKKIEN TAPAHTUMIEN HYÖDYNTÄMINEN, ILMATSELEHDET, KUNNAN KESÄNUMERO</p>	<p>KUKA TAHANSA</p> <p>KYLÄTOIMIKUNTA + ASIANOSAISET</p>	<p>KAUPASSA AINA TIE TO ALKUKESÄ</p>

POHJAN KYLÄN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

KEHITTÄMISIDEE	KEHITTÄMISEN ESTEET	TOIMENPIDE ESTEEN ROISTAMISEKSI	VASTUU/KOKO TAI KEIKÄ	AIKA
KYLÄVALTUUSTO	JÄSENYYT	KYLÄTOIMINNAN VALITSEMA LISTA KAIKKI HALUKKAAT KYLÄISET JA LOMA- ASUKKAAT JÄSENÄ VALTUUSTOSSA	KYLÄTOIMINTA	
	MILLOIN JA MISSÄ KOKOONTUU	TILOITUS VIIKKO ENNEN KOKOUSTA PAI- KALLISEHDessä; TILOITUSTAVUJILLA, KAUPPA, KOULU, PIKKASUON RISTEYS 4-KERTAA VUODESSA - KOULULLA TALVEILLA, KESÄLLÄ ULKONA		
	KUKA VALMISTELEEE	KYLÄHALLITUKSEN VALINTA		
	MITÄ PÄÄTETÄÄN	MITÄ KÄSITTELEEE - KAIKKEA KYLÄÄ TAI KUNTAA KOSKEVIA ASIOITA		
	RAHOITUS	ALOITTEET - PUHELINVASTAAJAN TAI ALOITTELAITTIKON		
	VALMISTELU JA TOTEUTUS MITEN ILMOITETAAN	1 2 VALTION OSUUKSISTA KYLÄLLE SEURAAVA KYLÄKOKOUS TEKEE PÄÄTÖKSEN KYLÄTOIMIKUNTA VALMISTELEEE		

MONNIN KYLÄN KEHITTÄMISOHJELMA

KEHITTÄMISIDEE	KEHITTÄMISEN ESTEET	TODENNAPIDE ESTEEN POISTAMISEKSI	VASTUU/KIKKA TAI KEIKÄ	AIKA
PUNTTISALI	TILAT JA RAHA	MÖVE, NUORISOSEURA JA KYLÄTODER. JA KUNTA PANOSTAISII. KUN KOULU LAIKKAUTETAAN, TILAT SAISI KÄYTTÖÖN TALKOOTOYÖ	KYLÄLÄISET, MÖVE, KÄYTTÄJÄT, NUORISOSEURA	1 V. ELI OLISI VALMIS ENNEN VUOTTA 1994
5 KM VALAISTU HIIHTO-LATU, JOKA OLISI KESÄISIN PURURATA	MAANOMISTAJIEN LUPA KUNNOSSAPITO SÄHKÖTYÖT	TALKOILLA RAIVATTAISIIN POHJA	KÄYTTÄJÄT (ESKO POUTANEN)	ENNEN VUOTTA 1995
KARUSELLI ASVALTTITIE ISOMPI URHEILUSALI KOULUA EI SIIRRETA SELKIELLE	RAHA RAHA RAHA OPPIAAT VÄHENEVÄT		NUORISOSEURA MÖVE LEIKKERHO MÖVE	1993 1994 1993 1995

MÖNNIN KYLÄN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

KEHITTÄMISIDEA	KEHITTÄMISEN ESTEET	TOIMENPIDE ESTEEN POISTAMISEKSI	VASTUU/MIKÄ TAI KEHO
LIIKENNE - VALOT JA PÄÄLLYSTE - KULTTUURITIE	RAHA LIIKENTEEN VÄHÄISYYS	YHTEYDENPITO TIELATOKSEEN YHTEYDENPITO KUNTAN MARKKINOINTI - MAISEMAT, LOSSI, KANAVA - MUISTOMERKKI - OPASTUS PÄÄTIELTÄ - INFOPISTE LOSSILLE YMPÄRISTÖN SIISTIMINEN - TIENVARSIPELLOJ KUNTOON - RISUKOT RAIVATTAVA - RAKENNUKSET KUNNOSTETTAVA (ENTISÖITÄVÄ) TAI PURETTAVA - KIOSKIN MAalaus - YMPÄRISTÖN SIISTIMINEN	VAARAKYLÄEN YHTEISTYÖ- PROJEKTI
KAUKALO	RAHA	MÖVE, NUORISOSEURA PANOSTAISI KUNTA LAHJOITTAISI OSAN TEHTÄISIIN KUNNALLE TALKOOTOITTA ESIM. ISTUTTAMALLA KUNNAN MAILLE TAINIA SIIVOTTAISIIN TEIDEN REUNOJA YMS. LAIAT LAITETTAISIIN PYSTYVÄN ITSE TALKOOVOIMALLA, LAITETAAN KIEKKO- LEHTIEN ILMOITUS "HALUTTAAN LAIDAT +	KYLÄTOIMIKUNTA, MÖNNIN VEIJO, NUORISOSEURA, PELAAJAT, VANHEMMAT, KYLÄLÄISET, 4H-KERHO, LETE KERHO

Ensi kartoitus
 SI - 93
 kartoitus!!